

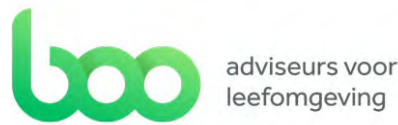

Bargerbosch, Winterswijk

Schetsontwerp herinrichting openbare ruimte

COLOFON

BOO - Buro Ontwerp & Omgeving

BARGERBOSCH, WINTERSWIJK

Datum: 16-1-2026
Projectnummer: 4450.01
Formaat: A3

Adres:
Velperweg 157
6824 MB
Arnhem

T: 026-4432663
I: www.ontwerpenomgeving.nl
E: info@ontwerpenomgeving.nl

In samenwerking met:

Gemeente Winterswijk

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
Projectgebied	4
Herinrichting	4
Proces	4
GEBIEDSANALYSE	5
Foto's en kenmerken	5
Historie	10
Klimaat	12
Bestaande bomen	13
Parkeren	14
Spelen	15
Bewonersavonden	16
ONTWERP	18
Hoofdlijnen	18
Schetsontwerp	19
Profielen	20
Deelgebied: Bargerbosch	22
Deelgebied: Bargerstegge	30
Deelgebied: Bargerslat	38
Deelgebied Barger Kempke	42
Parkeren en laadpalen	50
Te verwijderen en verplaatsen bomen	50
Waterhuishouding	51
Spelen	51
Historie	52
Ontmoeten	52

INLEIDING

Projectgebied

Het projectgebied betreft de openbare ruimte van de wijk Bargerbosch in Winterswijk, die bestaat uit de straten Bargerslat, Bargerstegge, Bargerkempke en Bargerbosch (zie de afbeelding hiernaast). De wijk, met 172 woningen, is in de tweede helft van de jaren '70 gebouwd.

Herinrichting

De openbare ruimte is verouderd, zo is de asfaltverharding aan vervanging toe en zijn de huidige hoeveelheid parkeerplaatsen niet meer toereikend voor de hoeveelheid auto's. Daarnaast is het de wens vanuit de gemeente om het riool af te koppelen. Dit alles geeft aanleiding om de gehele openbare ruimte opnieuw in te richten. Met de herinrichting kan wordt tevens gekeken naar het klimaatadaptiever maken van de wijk.

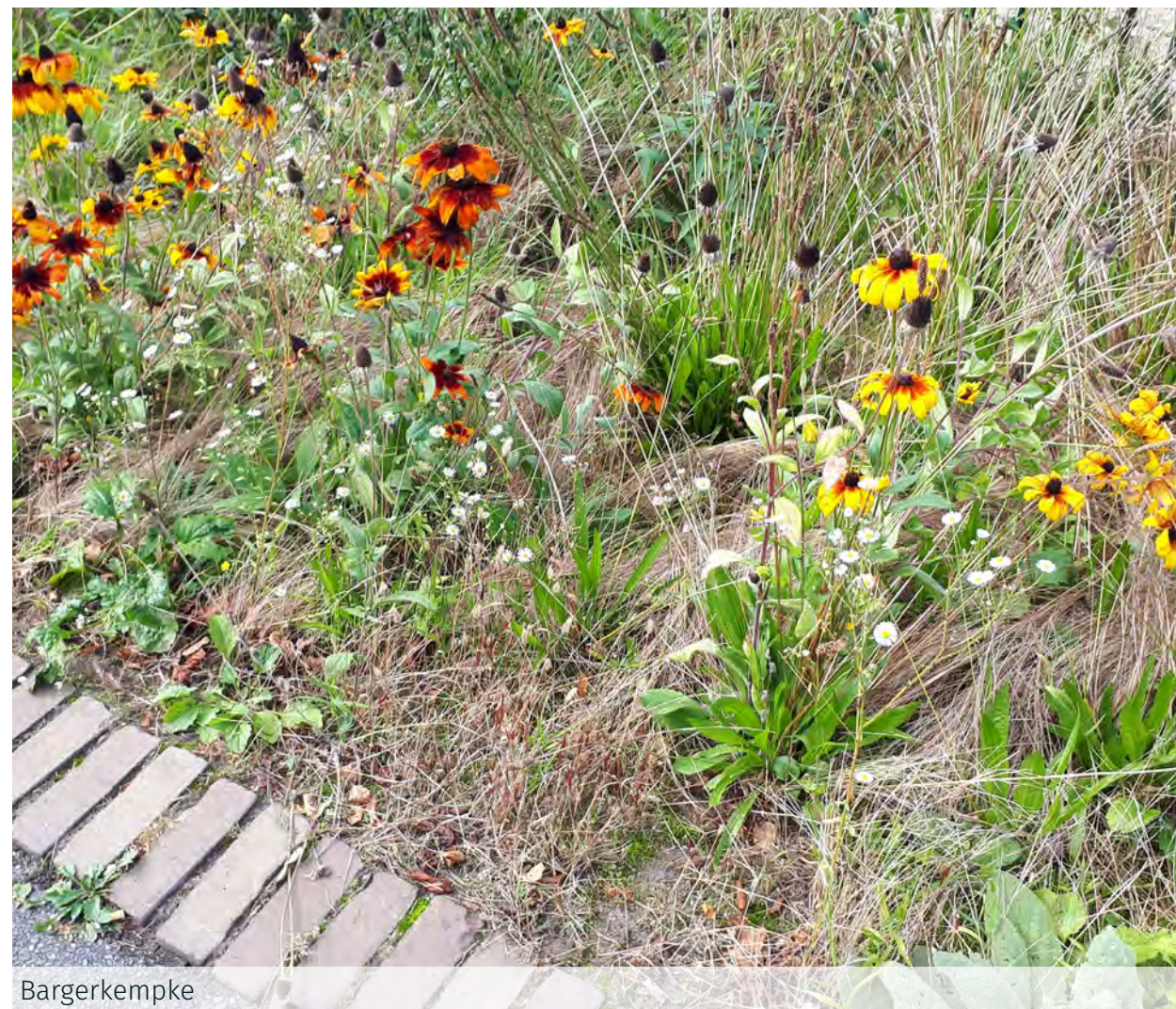
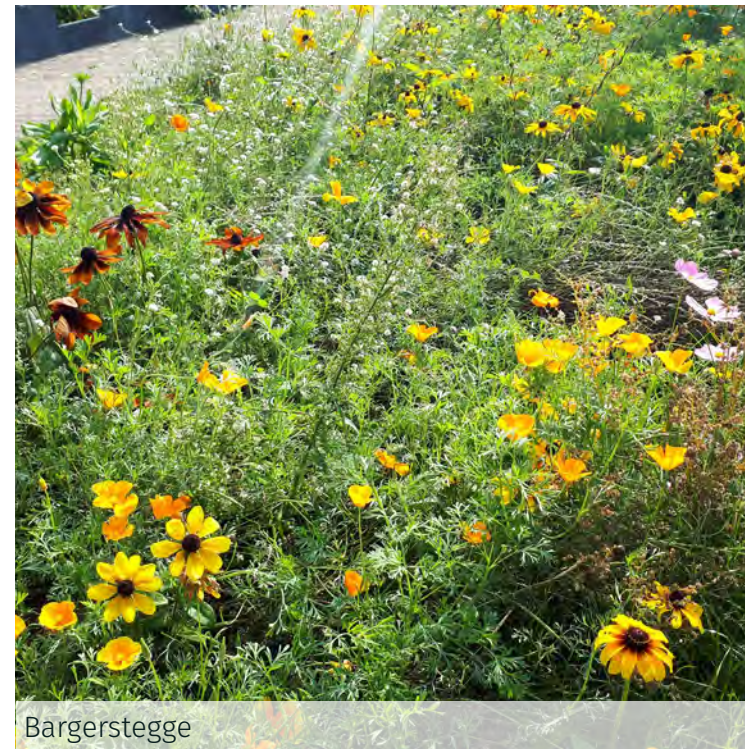
Proces

Om te komen tot een passend en gedragen schetsontwerp voor de herinrichting is participatie met de bewoners gedaan in de vorm van bijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten is de beoogde ontwikkeling besproken, is gebiedskennis opgedaan en zijn de wensen vanuit de bewoners geïnventariseerd.

Voorliggend document is het resultaat van dit participatief ontwerpproces; een schetsontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte.

GEBIEDSANALYSE - FOTO'S EN KENMERKEN

Bloemrijke bermen

- Een deel van de bermen is kleurrijk beplant met een bloemenmengsel.
- Het bloemrijke gras is een belangrijke bijdrager aan de biodiversiteit.

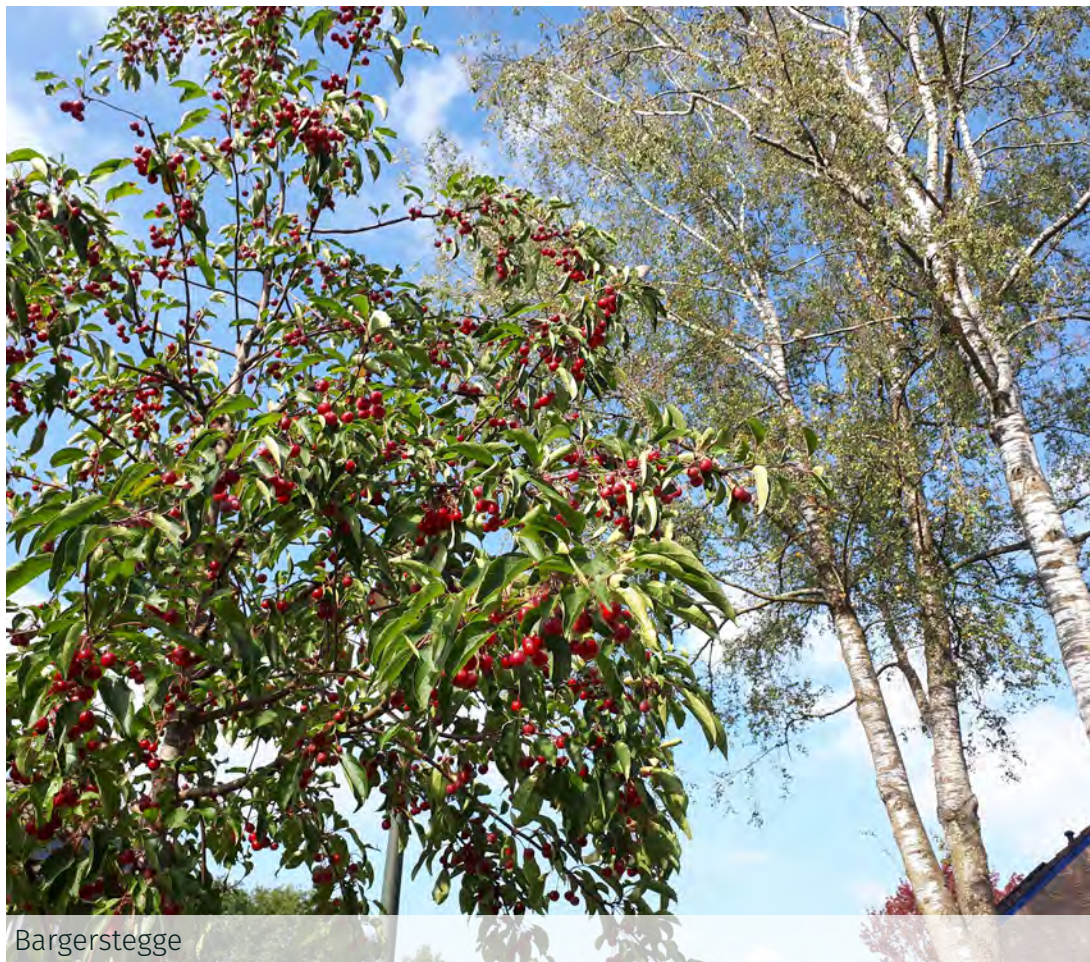
GEBIEDSANALYSE - FOTO'S EN KENMERKEN

Bargerbosch

Bargerstegge

Bargerstegge

Bargerbosch

Bargerstegge

Bargerslat

Waardevolle bomen

- Er zijn veel bomen in het projectgebied, waardoor de wijk een groene uitstraling heeft.
- Er is een diversiteit aan boomsoorten waardoor een variatie aan kleur aanwezig is.

GEBIEDSANALYSE - FOTO'S EN KENMERKEN

Speelplekken

- Speelplekken zijn veilig, maar hebben ook ontsierende hekwerken.
- Er zijn 5 verschillende speelplekken (4 straatplekken en 1 buurtplek). De straatplekken zijn vooral gericht op wat kleinere kinderen (tot ca. 8 jaar). De buurtplek is gericht op wat oudere kinderen (ca. 8+).
- De speelplekken hebben vooral toestellen en er zijn minder natuurlijke speelaanleidingen.
- Er ligt een ongebruikte jeu de boule baan op de centrale buurtplek.

GEBIEDSANALYSE - FOTO'S EN KENMERKEN

Achterpad noordkant projectgebied

Voetpad tussen Bargerstegge en Bargerkempke

Moestuinen ten westen van projectgebied

Rollaag toegepast door heel het projectgebied

Overig

- Men besteed veel aandacht aan de voortuinen.
- De meeste rijbanen hebben een fraaie detaillering van een rollaag van gebakken klinkers. Deze verharding kan worden hergebruikt.
- De wijk heeft een goede doorwaadbaarheid; veel paden rond en in de wijk.

GEBIEDSANALYSE - FOTO'S EN KENMERKEN

Barger Kempke - asfaltverharding aan vervanging toe

Barger Kempke - soms geen container opstelplaats

Bargerstegge - weinig manoeuvreer ruimte voor de auto

Bargerstegge - grote hoeveelheid verhard oppervlak

Bargerslat - beperkte inpassing speelplekken

Overig

- Slechte asfaltverharding, dat ook een belangrijke aanleiding is voor de herinrichting.
- Weinig manoeuvreer ruimte voor automobilisten (soms 3m wegdek bij haaksparkeren).
- Soms geen opstelplaats voor containers, waardoor deze op de weg terechtkomen.
- De wijk heeft een grote entree (wegdek 9m) en is sinds het kappen van een grote boom open/kaal.

GEBIEDSANALYSE - HISTORIE

Op de topografische kaart van omstreeks 1900 is te zien dat het projectgebied bestond uit deels heidegebied, bosperceel en met houtsingels omzoomde weilanden.

Er is reeds cultuurhistorisch onderzoek gedaan naar de wijk (Wijkanalyse Bargerbosch te Winterswijk; Cultuurhistorisch onderzoek, RAAP 2025). Hieruit blijkt dat de wijk is gebouwd op de overgang van een voorheen kleinschalig kampenlandschap naar de aangrenzende jonge heideontginningen. Hier stond, centraal op het projectgebied, de boerderij Bargerbosch, die in elk geval vóór 1647 moet zijn gesticht en in 1907 werd vervangen door een nieuwe boerderij. In 1968 kocht de gemeente Winterswijk delen van het land van de boerderijen Bargerbosch en De Stegge op, inclusief de boerderij Bargerbosch, die daarop werd gesloopt.

Op dit land werden door verschillende ondernemingen in totaal 172 woningen gebouwd, stedenbouwkundig opgezet in een structuur van woonerven volgens principes van het structuralisme. Terwijl de gerealiseerde bebouwing niet zeldzaam of bijzonder is, heeft vooral het aanwezige groen zowel een cultuurlandschappelijke als een historisch-stedenbouwkundige waarde. Stedenbouwkundig maakt dat groen deel uit van een cultuurhistorisch waardevol stedenbouwkundig concept, met een nog gave inrichting van de openbare ruimte.

Topografische kaart 1900

Boerderij Bargerbosch

Cultuurhistorisch onderzoek, RAAP 2025

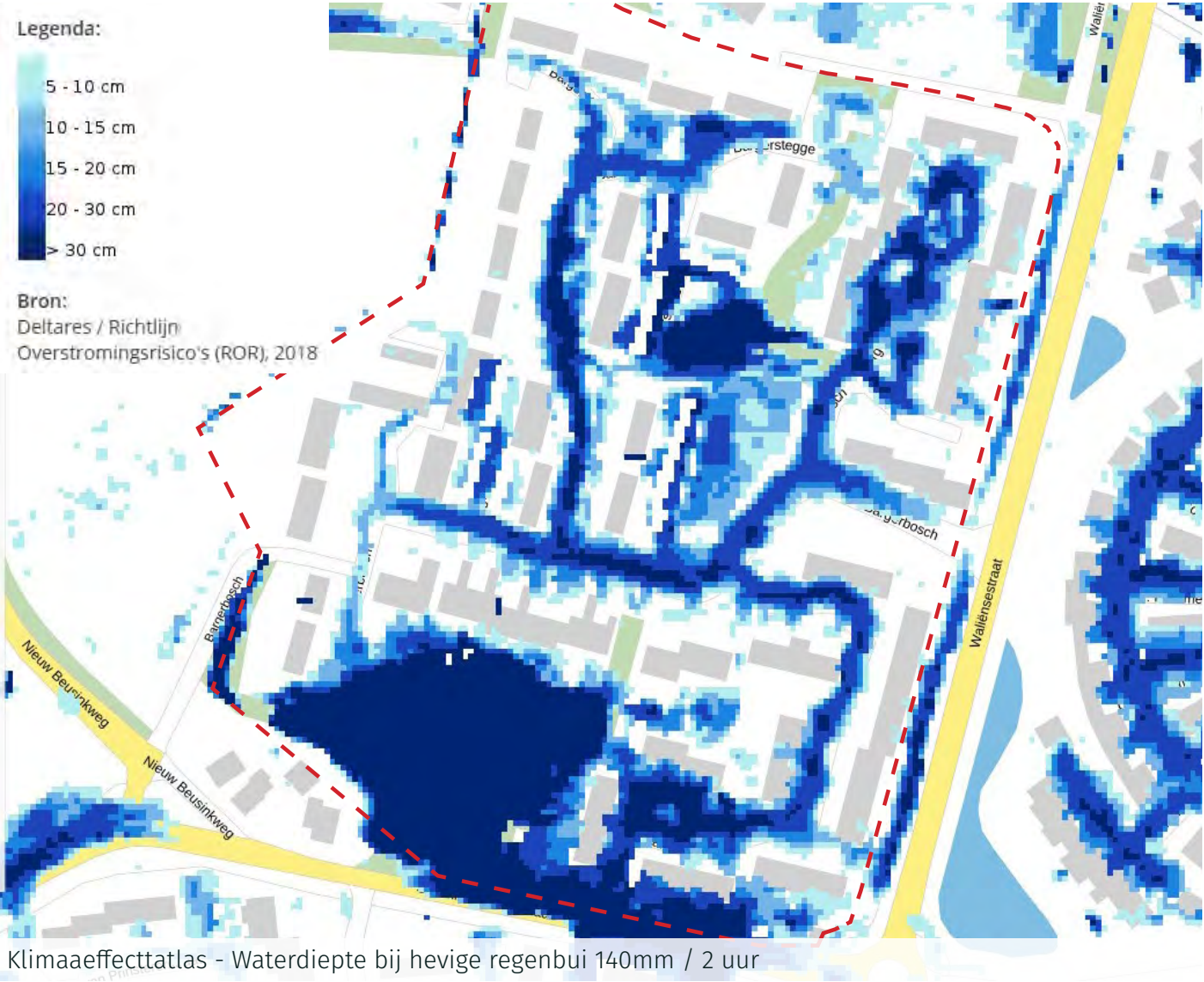
GEBIEDSANALYSE - HISTORIE

Voor de inrichting van de openbare ruimte worden in het cultuurhistorisch onderzoek enkele kansen op het gebied van ecologie en stedenbouw benoemd:

- Behoud van de luwte en **beschutting tussen de oudere bomen** in de wijk, om foerageergebied voor vleermuizen te behouden. Behoud en onderhoud van oude bomen voor vogels en vleermuizen en het laten liggen van dood hout voor ongewervelden. Aanplant met inheems materiaal, zoals de kenmerkende bosflora van Winterswijk. Denk aan mispel, bosanemoon, grote wederik en gulden sleutelbloem.
- Door **gevelgroen** aan te planten kan de biodiversiteit van Bargerbosch worden vergroot voor insecten en vogels. Denk aan klimop, kamperfoelie en hop. Tuinen kunnen worden beplant met streekeigen pootgoed zoals tweestijlige meidoorn, mispel, echte koekoeksbloem, wilde bertram en pinksterbloem. Ook kunnen stenen, houten of kunststof erfafscheiding, zoals schuttingen en muren worden bekleed met inheemse klimplanten. Tegels kunnen worden voor vervangen voor beplanting.
- Aanbevolen wordt om bij ingrepen in de ruimtelijke structuur rekening te houden met de structuralistische ontwerpprincipes. Van wezenlijk belang zijn daarbij: Het **hiërarchisch wegenpatroon**, waarvan verschillende onderdelen (buurtentree, woonerven en wandelpaden) een samenhangend geheel vormen; De stedenbouwkundige opzet en verkaveling die gekenmerkt wordt door een **organische opbouw**; De **groenstructuren binnen en langs de randen** van de wijk, die bijdragen aan een groene setting van de woningen; De inrichting van de buitenruimte, die uitdrukking geeft aan het streven om een woonomgeving te creëren die tegemoet komt aan de behoefte aan **individualiteit (herbergzaamheid, geborgenheid en intimiteit)**, die mogelijkheden biedt tot identificatie, **binding en sociale ontmoetingen**, en die ruimte biedt om te **recreëren en spelen in het groen**, alsook op straat. Daarbij is het vanuit cultuurhistorisch perspectief tevens van belang om rekening te houden met de ontworpen **samenhang tussen de bebouwing, de voortuinen en openbare ruimte**. De ruimtelijke identiteit van het woonbuurtje wordt namelijk in sterke mate bepaald door de geleidelijke overgang van het openbaar domein naar het privé-domein. Daarnaast wordt het karakter van het woonbuurtje bepaald door de verkeersluwe woonerven, die zijn ingericht als **pleinvormige ruimtes die vanaf de buurtentree middels slingerende woonstraten toegankelijk zijn**.
- Geadviseerd wordt om bij herinrichting, beheer en onderhoud rekening te houden met de beplantingsstructuur tussen de woonerven Bargerstegge en Bargerkempke. Dit **historisch groen** vormt een cultuurhistorisch waardevol relict van het agrarisch erf Bargerbosch.

GEBIEDSANALYSE - KLIMAAT

De klimaat-effectatlas laat verschillende effecten van het veranderd klimaat zien, zoals het effect van toenemende hoeveelheid en intensiteit van regenbuien (linker afbeelding) en het effect van drogere en hetere zomers (rechter afbeelding).

De 'waterdiepte bij hevige regenbuien' laat zien dat het regenwater zich met name verzameld in de straten, voortuinen en in de groenstructuren. Hoewel deze gemodelleerde regenbui zeer zeldzaam is, toont het aan dat een verbetering van riool en de waterbergingscapaciteit in de straten een belangrijke bijdrage kan leveren aan de klimaatrobustheid van de wijk.

De 'gevoelstemperatuur 2022' laat zien hoe de bomen in het projectgebied (beige delen) zorgen voor verkoeling door middel van schaduw en hoe de verharde delen zonder bomen zorgen voor hittestress.

Hittestress wordt ervaren door directe zonnestraling, warmtestraling van opgewarmde oppervlakten, persoonlijke kleding en de activiteit. Daarom is het juist in de openbare ruimte, waar gewandeld, gefietst, gesport en gespeeld wordt, van belang om schaduw te maken door middel van bomen, verharde oppervlakten te beperken en verdamping en wind mogelijk te maken.

GEBIEDSANALYSE - BESTAANDE BOMEN

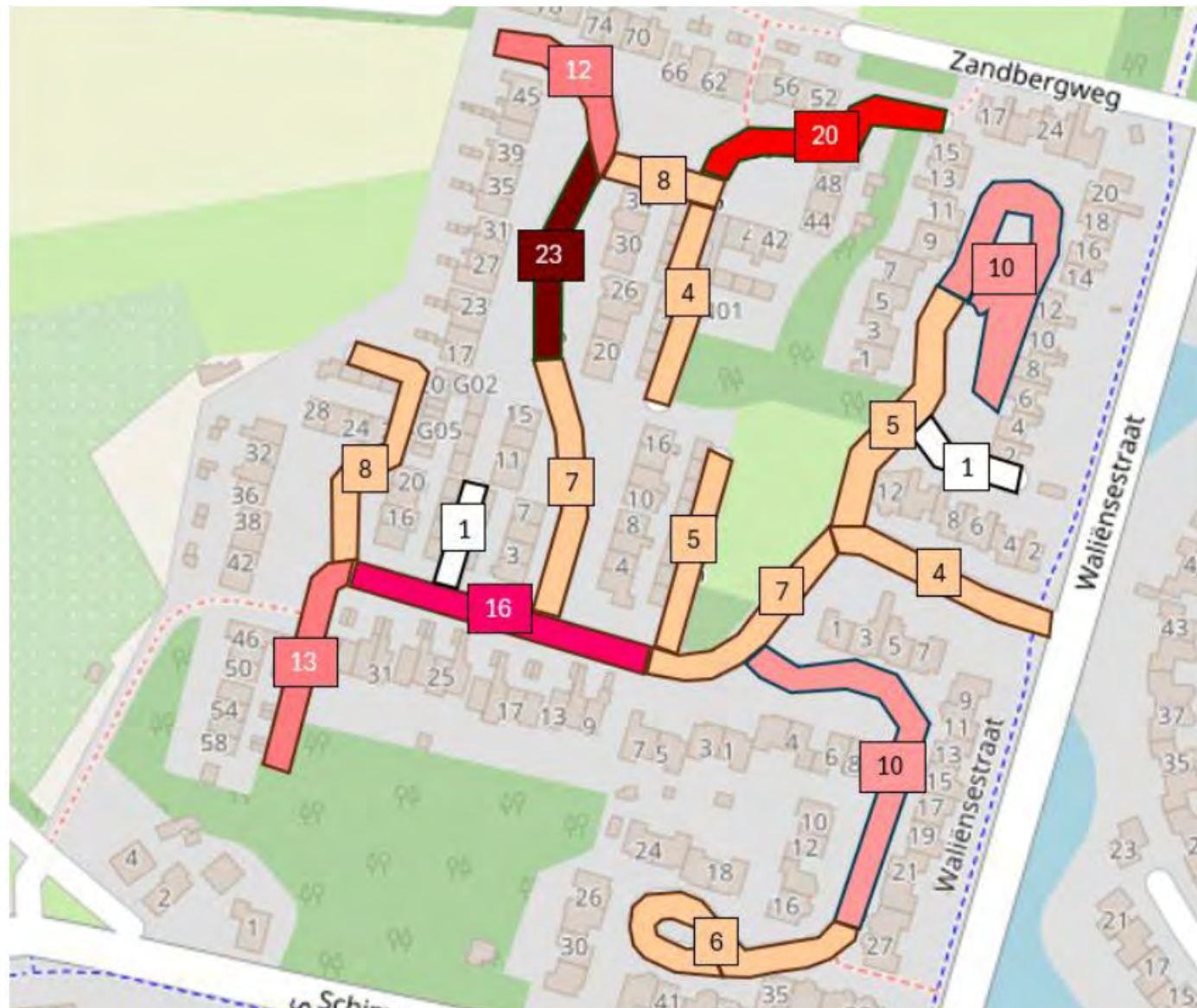
De Bargerbosch is een groene wijk met relatief veel bomen. Er is een bomeninventarisatie uitgevoerd om de positie, kroon, conditie, toekomstverwachting en beheerbaarheid van alle bomen in de openbare ruimte vast te stellen. Met deze informatie is een analyse gemaakt waaruit een advies voor ieder boom wordt gegeven.

De kaart van het advies is hiernaast weergegeven. Er wordt onderscheidt gemaakt tussen:

- Behouden en beschermen
- Behouden en investeren
- Behouden met afwegingsruimte (onderbouwd mogelijk te verwijderen en compenseren)
- Verwijderen (en compenseren)

GEBIEDSANALYSE - PARKEREN

Maximale parkeerbehoefte tijdens piekmoment (Bron: Haskoning, parkeeronderzoek Bargerbosch)

Door Haskoning is een parkeeronderzoek uitgevoerd. Er is onderzocht wat de huidige parkeercapaciteit is en wat de benodigde parkeercapaciteit is.

De totale maximale parkeerbehoefte (figuur hierboven) in de wijk bedraagt momenteel 160 parkeerplaatsen. Daarvan zijn er in de huidige situatie 77 formeel aangewezen als gemarkeerde parkeervakken. De resterende 83 parkeerplaatsen worden ingevuld door parkeren in verharde voortuinen (25), op straat of door foutparkeren (58) in bijvoorbeeld de berm. Aangezien de meerderheid hier kiest voor foutparkeren, laat dit zien dat er een behoefte is aan meer parkeercapaciteit.

Maximale bezettingsgraad tijdens piekmoment (Bron: Haskoning, parkeeronderzoek Bargerbosch)

De maximale bezettingsgraad (figuur hierboven) in de wijk laat zien dat de aanwezige openbare parkeerplaatsen tijdens een piekmoment (bijna) volledig zijn bezet. Ook dit laat zien dat er behoefte is aan meer parkeercapaciteit.

Uit de analyse blijkt dat er in de wijk Bargerbosch geen parkeerplaatsen aanwezig zijn die exclusief bestemd zijn voor mindervalidevoertuigen. Tijdens de parkeertellingen zijn ook geen specifieke mindervalidenvoertuigen of voertuigen met mindervalide parkeerkaart gesignaleerd. Gezien de afwezigheid van parkerende mindervalidenvoertuigen én het uitblijven van klachten of signalen vanuit de bewoners, lijkt de behoefte aan specifieke mindervalideparkeerplaatsen in deze wijk beperkt.

Er zijn momenteel 3 laadpalen in het projectgebied aanwezig. Waarschijnlijk zal de behoefte hiernaar toe gaan nemen. In het schetsontwerp wordt een voorstel gemaakt voor de toevoeging van enkele laadpalen.

GEBIEDSANALYSE - SPELEN

De gemeente heeft speelbeleid opgesteld ‘Visie op BOSS - leidraad voor Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte van gemeente Winterswijk’. Hierin worden verschillende typen speelplekken aangeduid en wordt ingegaan op de functie, doelgroep en invulling van ieder type. De visie voor ieder typen wordt omschreven op staalkaarten.

De speelplekken in Bargerbosch zijn aangeduid als 1 buurtplek en 4 straatplekken. In de huidige situatie is de buurtplek gericht op sporten en voor het schetsontwerp zal de staalkaart ‘Buurtplek sporten’ ter inspiratie worden gebruikt. Voor de 4 straatplekken zal spelen de belangrijkste functie blijven, maar wordt ook meer ingezet op ontmoeten. Hiervoor wordt de staalkaart ‘Straatplek groen’ gebruikt.

Voor de inrichting van de buurtplek in Bargerbosch zijn de volgende uitgangspunten meegenomen in het schetsontwerp:

- Grote plek voor bewegen, ontmoeten en sporten.
- Openbaar, goed bereikbaar (aanroute) en toegankelijk.
- Varieer in groen/grijs, hoog/laag enhoud vrije ruimte.
- Meerdere sporten aanbieden en multifunctioneel inrichten voor verschillende doelgroepen.
- Maak veel uitdaging (hoog, hard, snel), variatie en zorg voor toestellen die fysieke inspanning vergen.
- Beschutting: schaduw en luwte.
- Deels bruikbaar in alle seizoenen.
- Meerdere (multifunctionele) zitaanleidingen voor rusten, kijken.

Voor de inrichting van de straatplekken in Bargerbosch zijn de volgende uitgangspunten meegenomen in het schetsontwerp:

- Houd ruimte voor een buurtactiviteit of tijdelijke inrichting zoals een moestuintje.
- Beperk voorzieningen met een WAS (Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen) plicht.
- Denk aan schaduw en zon.
- Multifunctionele zitmogelijkheden.
- Groen = gebruiken en ervaren.

GEBIEDSANALYSE - BEWONERSAVONDEN

De Schouw (bijeenkomst 1 en 2)

Tijdens twee bewonersavonden op 14 en 16 oktober 2025 is de beoogde ontwikkeling besproken en zijn de eerste bevindingen vanuit het cultuurhistorisch onderzoek en de gebiedsanalyse gedeeld in een plenaire presentatie. Vervolgens zijn de algemenere wensen vanuit bewoners geïnventariseerd door middel van een Mentimeter (plenaire enquête). Na het plenaire deel zijn gesprekken gevoerd en is gebiedskennis van de bewoners opgedaan en zijn specifiekere wensen geïnventariseerd.

De resultaten van de Mentimeter zijn met alle bewoners gedeeld. Belangrijke resultaten van deze avonden voor het schetsontwerp worden hieronder per thema benoemd. Hier zijn locatie of adres specifieke opmerkingen weggelaten, hoewel deze wel meegenomen zijn in het schetsontwerp.

Verkeersveiligheid en toegankelijkheid

- Diverse straten, met name Bargerlat, Bargerbosch en Bargerstegge, zijn krap. Geparkeerde auto's veroorzaken onveilige situaties, belemmeren doorgang en zicht en zorgen dat vuilnis- en hulpdiensten niet goed kunnen rijden of keren.
- Bochten zijn te smal, waardoor voertuigen soms over voortuinen rijden.
- Op sommige plekken staan auto's op hoeken of bij brandweervoorzieningen, wat onwenselijk is.

Parkeerdruk en parkeergedrag

- Hoge parkeerdruk in meerdere straten; bewoners kijken soms uit naar andere wijken.
- Verzoek om meer parkeerruimte te creëren, o.a. aan de entree van de wijk, rond het centrale groen en op plekken waar profiel breed genoeg is.
- Parkeren in bochten en bij garages/hoeken graag verbieden.
- Bewoners met (semi-)eigen parkeerplaatsen maken soms toch gebruik van de openbare ruimte, wat leidt tot irritatie.
- Onduidelijkheid over afvalcontainers leidt tot rommelige situaties en blokkades; bewoners verzoeken om duidelijke regels en/of andere ophaaldag.

Ontwerp openbare ruimte

- Behoud van het informele, gebogen karakter van wegen en paden wordt gewaardeerd.
- Wens voor een doorsteek voor voetgangers en fietsers richting Stegge/Kempke.
- Voorstel om een wandelpad langs de westzijde (N-Z) toe te voegen.
- Mogelijke aanpassing van het centrale groen: verplaatsen van delen van de speel- en sportvelden, verwijderen van ongebruikte jeu-de-boulesbaan en toevoegen van parkeerplaatsen langs de randen.
- Speelplekken graag aantrekkelijker maken voor breder leeftijdsbereik en voorzien van meer schaduw.

Groen

- Bosperceel en snippergroen worden nu matig onderhouden; wens voor betere en meer gevarieerde groenstructuur.
- Mogelijkheid om bos en westelijke sloot te benutten voor waterberging.
- Behoud en herplant van bomen belangrijk, o.a. voor schaduw en hittestressreductie.
- Acacia's veroorzaken worteldruk en schade; voorkeur om deze niet terug te planten.
- Verzoek tot snoei van bomen die overlast geven (overhang, kleeftaden, duiven).
- Enkele bewoners informeren naar mogelijkheden tot aankoop van aangrenzend groen.

Water en klimaatadaptatie

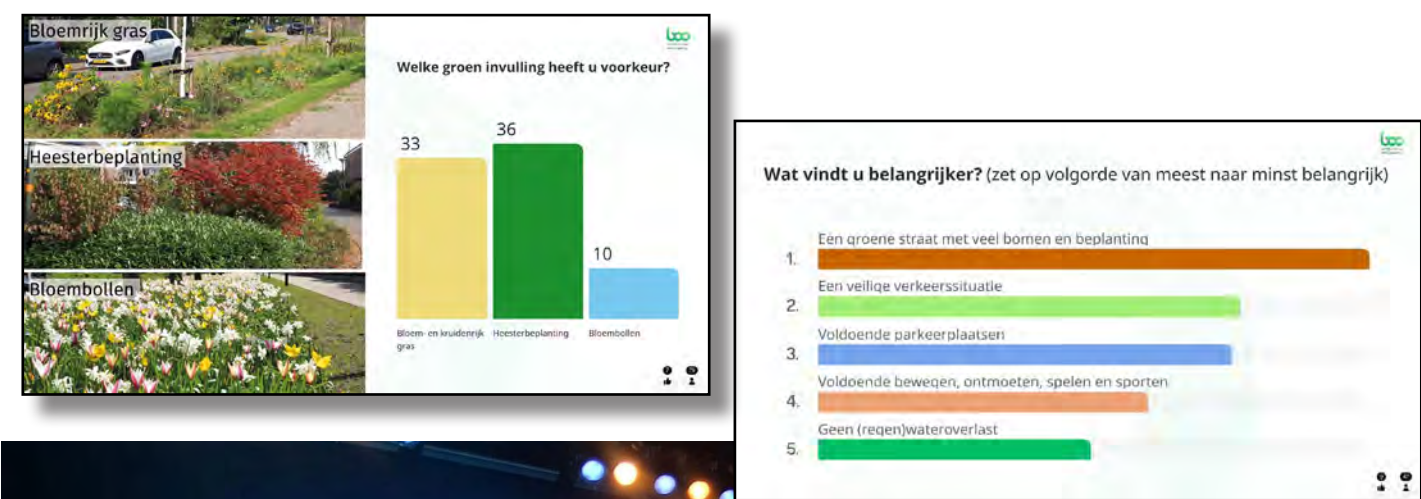
- Bosperceel en lager gelegen delen worden gezien als potentieel waterbergingsgebied.
- Niet overal is ruimte voor wadi's.
- Bewoners vragen aandacht voor wateroverlast bij herinrichting.

Calamiteiten & bereikbaarheid

- Brandweer kan moeilijk door de wijk door smalle bochten en geparkeerde auto's. Wens om extra keermogelijkheden voor vuilniswag en hulpdiensten.
- Wens om calamiteitenroutes (beter bruikbaar) te maken (noordzijde pad, zuidwestelijk fietspad).

Enkele resultaten Mentimeter

- Voldoende parkeerplaatsen, een groene straat met veel bomen en beplanting en een veilige verkeerssituatie worden als belangrijkste thema's gezien. Voldoende bewegen, ontmoeten, spelen en sporten en geen regenwateroverlast hebben een lagere prioriteit.
- Er wordt parkeerdruk ervaren, maar de meeste mensen geven aan de auto bijna altijd kwijt te kunnen.
- Er wordt soms wateroverlast ervaren, maar de meeste mensen geven aan dit niet te ervaren.
- Er is een duidelijke voorkeur van waterdoorlatende verharding op parkeerplaatsen ten opzichte van op de rijbaan.
- Alle 5 de speelplekken worden als waardevolle toevoeging gezien.
- Er is een voorkeur voor een kleurenmix in de klinkerverharding van de rijbaan, ten opzichte van een éénkleurige verharding.
- Er is een lichte voorkeur voor heesterbeplanting (opgaand afschermend groen), vervolgens voor bloemrijk gras (laag kleurrijk groen) en het minst voor bloembollen (formelere lage beplanting).

GEBIEDSANALYSE - BEWONERSAVONDEN

De Oogst (bijeenkomst 3)

Volgt na de komende bewonersavond.

ONTWERP - HOOFDLIJNEN

Uitgangspunten

Hiernaast is conceptueel het ontwerp weergegeven. Er wordt onderscheid gemaakt in 3 typen straten. Deze 3 typen straten weerspiegelen het hiërarchisch wegenpatroon en krijgen ieder een eigen karakter met eigen ontwerpprincipes.

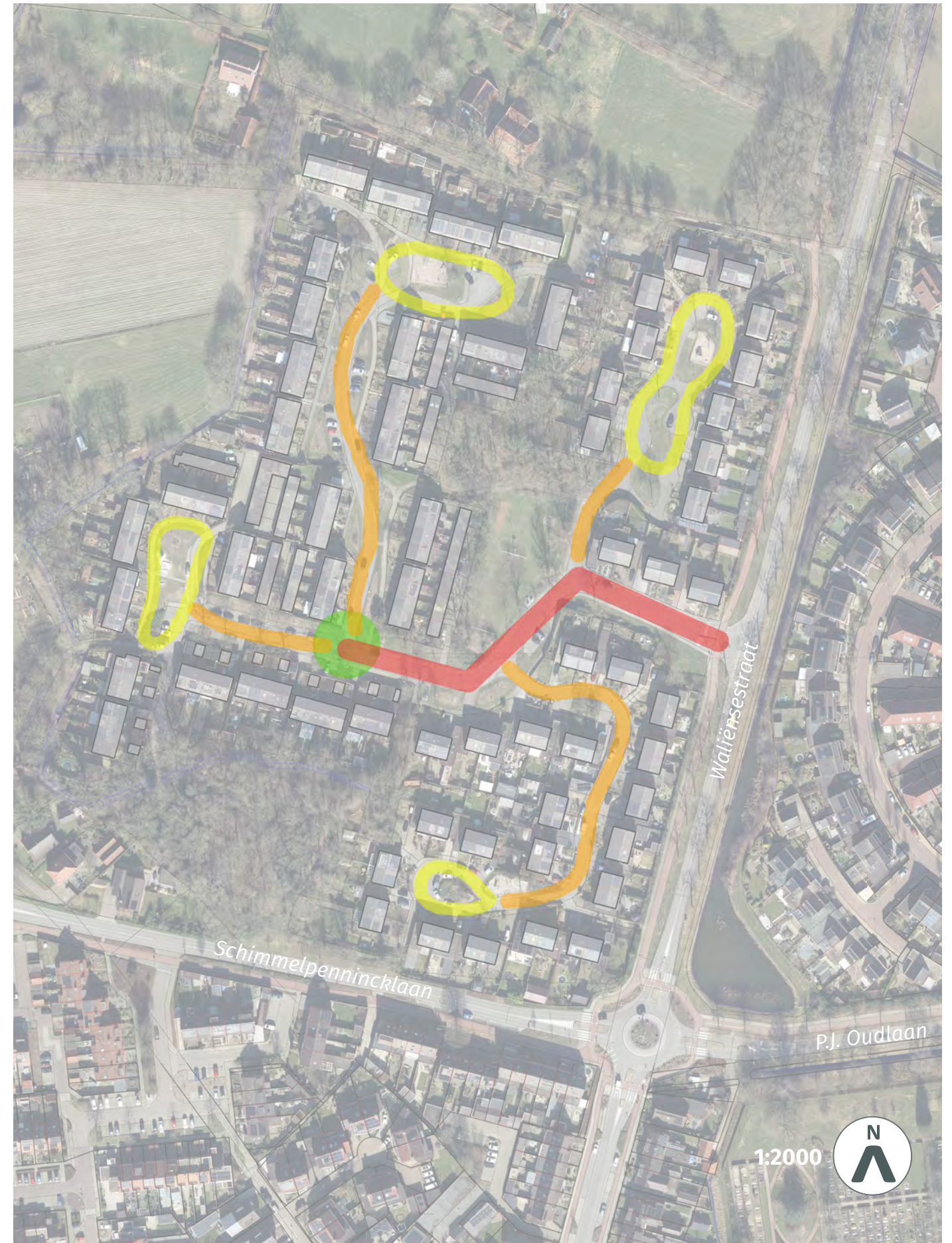
- De hoofdontsluitingsweg
- De organische woonstraten
- De woonerven

Op de kruising van de Bargerbosch en de Bargerstegge (uiteinde van de hoofdontsluitingsweg) wordt een ruimte gemaakt die refereert naar de voormalige boerderij Bargerbosch die op deze positie was gelegen voordat deze in de jaren 70 werd gesloopt.

- Voormalige boerderij Bargerbosch

Overige uitgangspunten:

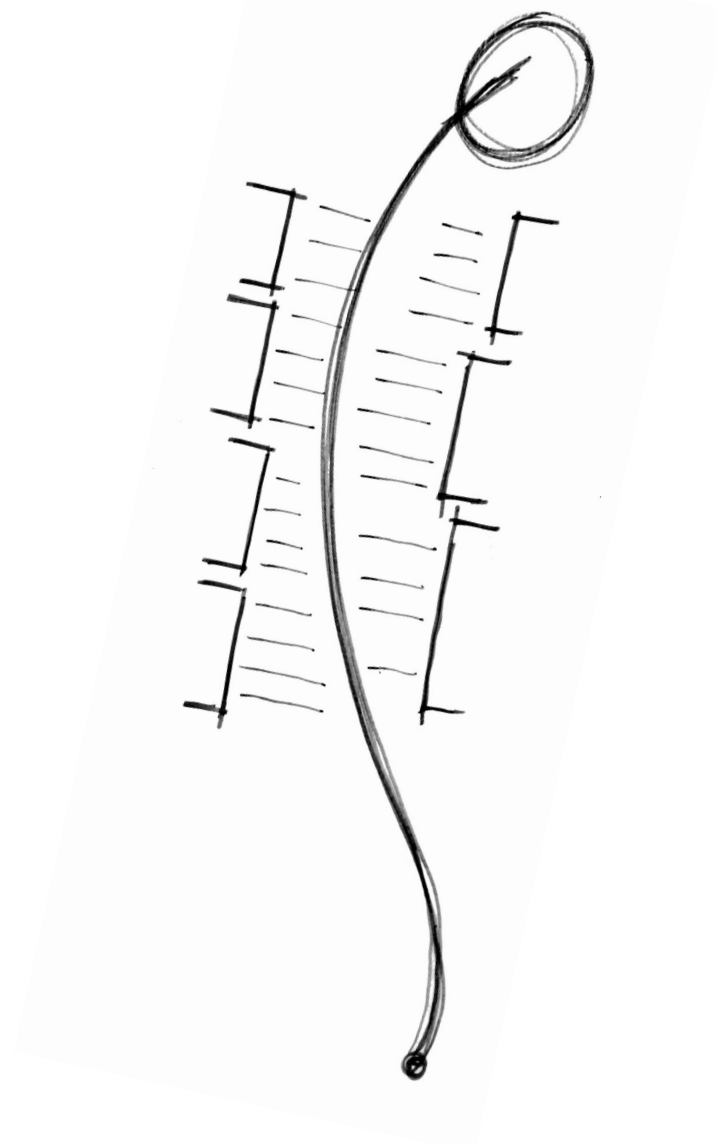
- Behoud van groene karakter van de wijk met waar mogelijk behoud van bestaande bomen, verwijderen van 'slechte' bomen en toevoegen van nieuwe bomen.
- Behoud en vernieuwing van de buurtplek en straatplekken (bewegen, ontmoeten, spelen en sporten).
- Waar mogelijk creëren van regenwaterberging.
- Behoud en versterking cultuurhistorische waarden (structuralisme), zoals hiërarchisch wegenpatroon, organische vormen, referentie voormalige boerderij Bargerbosch, beeldbepalende groenstructuren, woonerven gericht op ontmoeten en spelen, etc.
- Waar mogelijk wordt de verkeersstructuur en het parkeren verbeterd door verheldering van routes, , toevoegen van calimiteitenontsluiting, snelheidsbeperkende maatregelen, verduidelijking van functies, etc.
- Parkeerdruk verlichten door verduidelijking parkeerplaatsen, toevoegen openbare parkeergelegenheid en toevoegen mogelijkheid parkeren op eigen terrein en opritten.
- Een heldere beplantingsstructuur met robuuste heesterbeplanting, sfeervol bloemrijk gras en afschermende hagen.

ONTWERP - SCHETSONTWERP

Hiernaast is het schetsontwerp voor de openbare ruimte weergegeven. Hierin is het onderscheid tussen hoofdontsluiting, woonstraten en woonerven zichtbaar en zijn de uitgangspunten vertaald.

De organische vormgeving van de openbare ruimte contrasteert met de orthogonale structuur van de bebouwing. De stedenbouwkundige opzet met doodlopende straatjes wordt in de woonerven opgevangen door een lusstructuur (éénrichtingsverkeer). Binnen deze lusjes bevindt zich de groene ruimte met speelelementen, waterberging en zitgelegenheid.

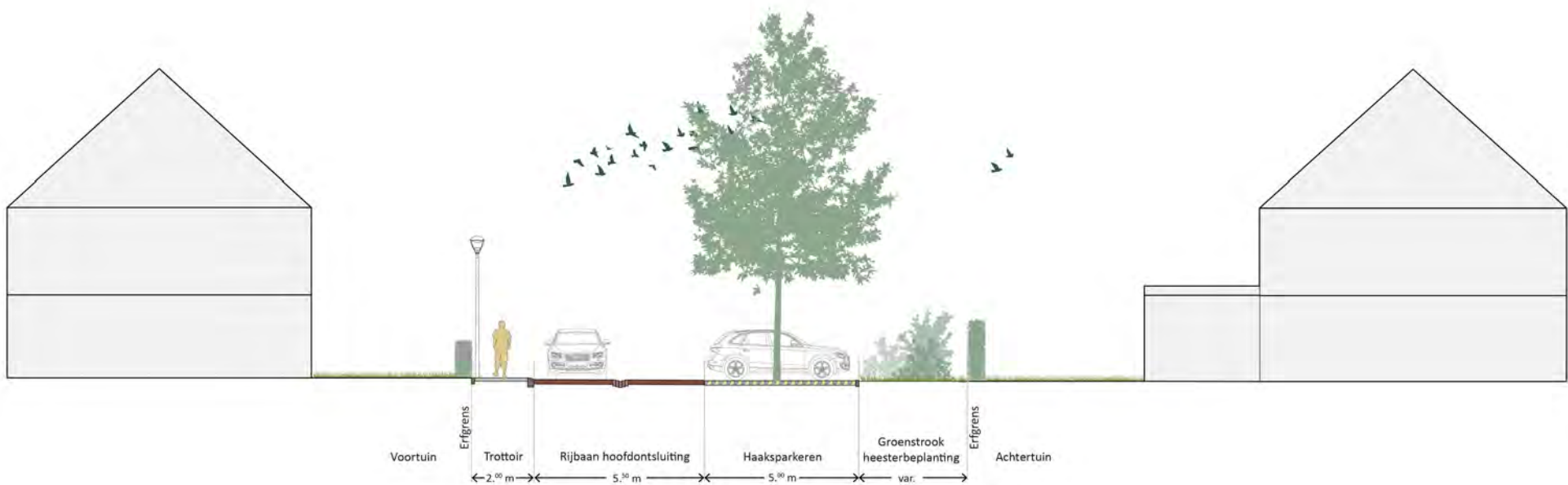

Op de volgende pagina's wordt het schetsontwerp toegelicht aan de hand van 3 profielen. Hiernaast is de positie van de 3 profielen weergegeven. Vervolgens wordt op het schetsontwerp ingezoomd en wordt deze toegelicht in tekst en sfeerbeelden.

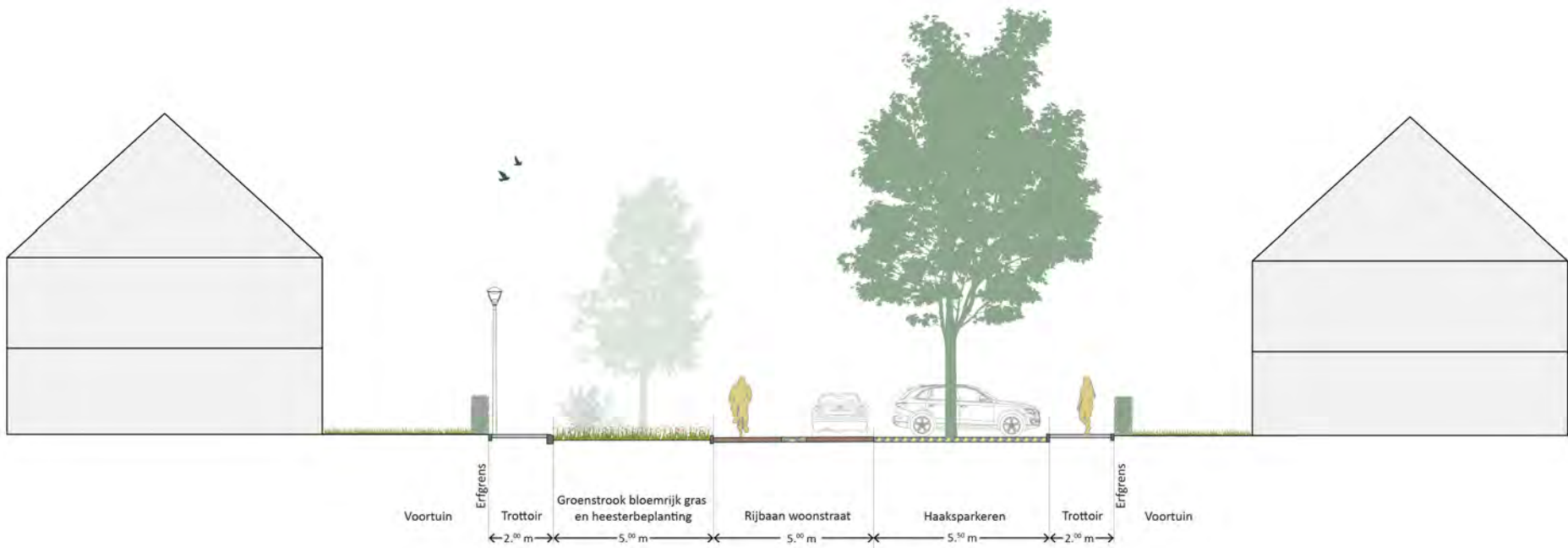

ONTWERP - PROFIELEN

Hoofdontsluiting (1:200)

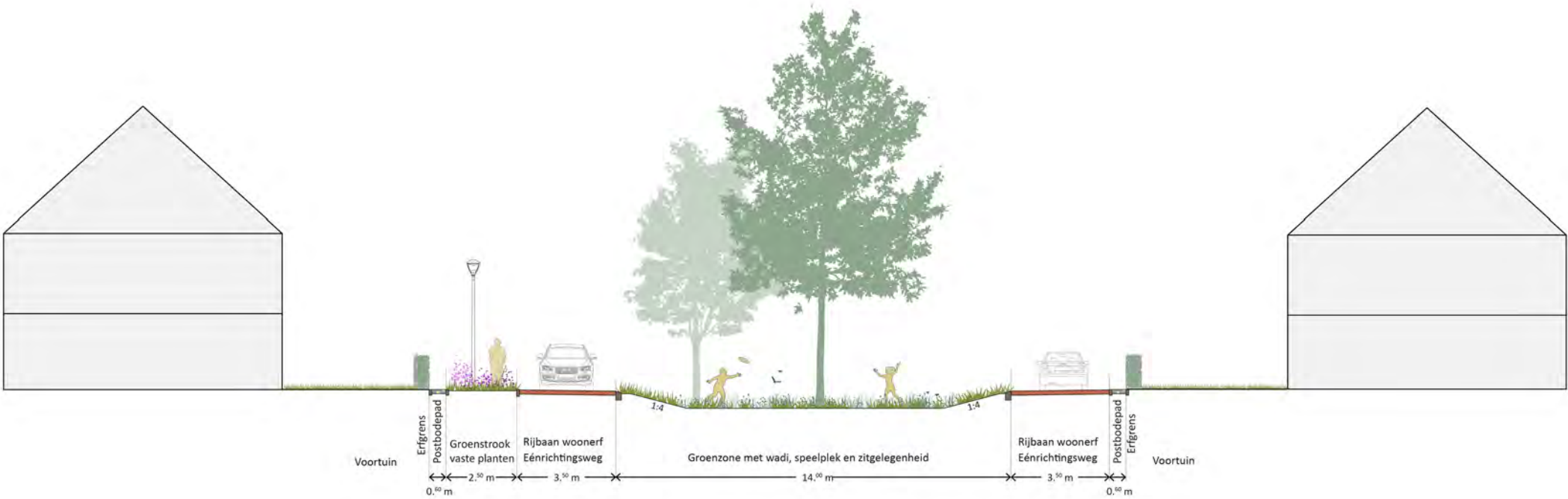

Woonstraten (1:200)

ONTWERP - PROFIELEN

Woonerven (1:200)

Lees verder in 'Inrichtingsplan Bargerbosch Winterswijk 2026 Deel 2'